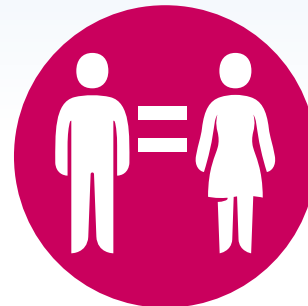

Vrouwenrechten en gendergelijkheid

Vrouwenrechten zijn mensenrechten en mensenrechten zijn vrouwenrechten. De wereld kan niet floreren als de helft van de bevolking achter wordt gesteld. Daarom zijn vrouwenrechten en gendergelijkheid belangrijke doelstellingen van het Nederlandse buitenlandbeleid. Gelijke rechten en kansen voor iedereen zijn essentieel voor ontwikkeling, welvaart en vrede. Het einddoel is een leven vrij van discriminatie en geweld voor vrouwen en meisjes, in een wereld waarin zij hun volledige potentieel kunnen waarmaken.

Uitgaven (euro) 2016:

58 miljoen

Gerelateerde SDG's

Geen armoede

Gendergelijkheid

Verminderde ongelijkheid

Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid

Highlights

113 Maatschappelijke organisaties met meer capaciteit om geweld tegen vrouwen en meisjes aan te pakken

103 Maatschappelijke organisaties met meer capaciteit om de aanwezigheid van vrouwen en meisjes in invloedrijke posities te bevorderen

[Theory of Change >](#)

Indicatoren

Vrouwen en meisjes hebben recht op een leven vrij van geweld

Vrouwen worden economische actoren

Vrouwen oefenen macht en leiderschap uit

Vrouwen voorkomen conflicten en vormen de samenleving

Vrouwen en meisjes hebben recht op een leven vrij van geweld

Geweld tegen vrouwen – met name gepleegd door partners en seksueel geweld – vormt een groot probleem voor de volksgezondheid en is een schending van vrouwenrechten. Volgens schattingen heeft wereldwijd een op de drie vrouwen te maken met fysiek of seksueel geweld, in de meeste gevallen gepleegd door de eigen partner. Maatschappelijke organisaties, die bekend zijn met de lokale context, spelen een belangrijke rol bij het aanpakken van de situatie, door slachtoffers hulp en opvang te bieden, op te roepen tot overheidsingrijpen, onderwijs en voorlichting te geven en mannen te helpen hun gedrag en houding te veranderen.

Aantal maatschappelijke organisaties waarvan de competenties en capaciteit voor effectieve actie zijn versterkt

Activist tegen gendergerelateerd geweld in Myanmar.

Maatschappelijke organisaties

2016

113

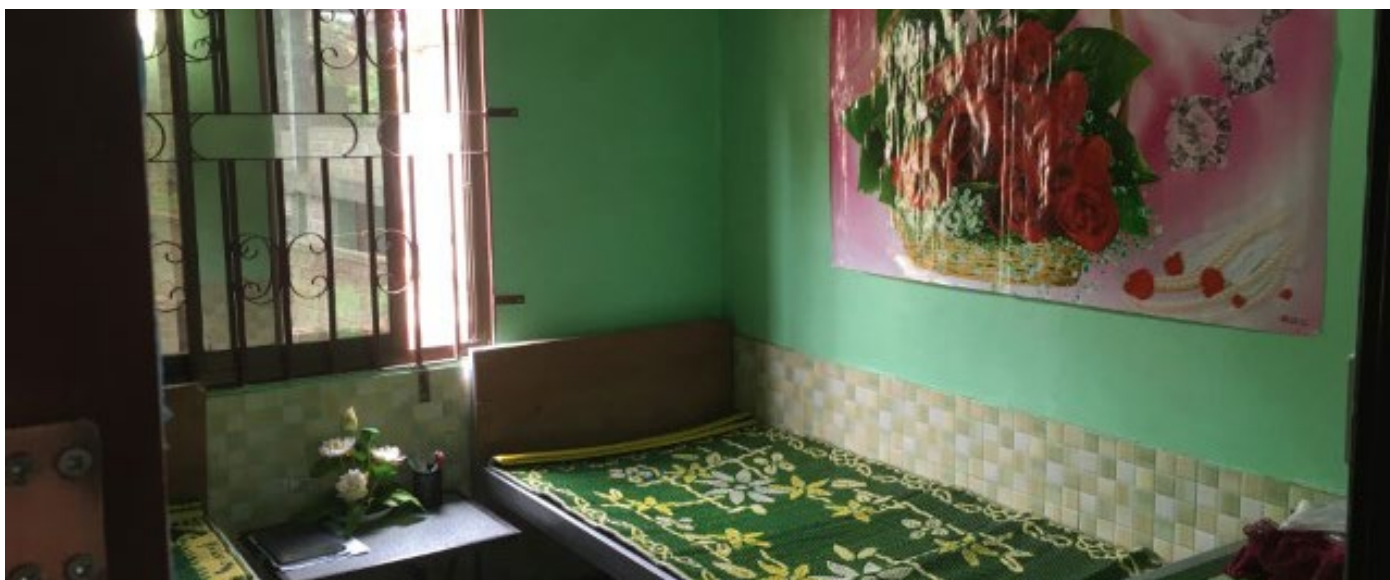
Wat betekent deze indicator?

Om een einde te maken aan geweld tegen vrouwen en meisjes is medewerking vereist van de politie, artsen en docenten, maar vooral van echtgenoten, vaders, broers en zoons. Maatschappelijke organisaties zijn een essentieel onderdeel van elke strategie die een wereld beoogt waarin vrouwen en meisjes een leven vrij van geweld kunnen leiden. Het versterken van hun capaciteit is een centraal element van het Nederlandse beleid voor vrouwenrechten en gendergelijkheid.

Wat betekent dit resultaat?

In 2016 steunde Nederland 113 organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten, ten einde hun capaciteit en vaardigheid te vergroten voor de aanpak van het complexe vraagstuk van gendergerelateerd geweld. De meeste van deze organisaties bieden niet alleen opvang aan slachtoffers, maar werken ook samen met de zorgsector en de politie om hun kennis en de kwaliteit van hun dienstverlening te verbeteren. Sommige geven voorlichting aan vrouwen over hun rechten, terwijl andere zich op mannen en jongens richten. Een project in Bolivia heeft kunstenaars uitgenodigd om door heel La Paz muurschilderingen te maken die geweld tegen vrouwen en meisjes veroordelen.

Betere randvoorwaarden voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes

Een opvangcentrum voor vrouwen in Myanmar

Wat betekent deze indicator?

Geweld tegen vrouwen en meisjes is een probleem dat op drie niveaus moet worden aangepakt: wetgeving en beleid, regelgeving en handhaving, en gemeenschappen en de samenleving als geheel waar normen en gebruiken dit sociale onrecht gedogen en in stand houden. Helaas rust er op geweld tegen vrouwen een taboe, waardoor het onmogelijk is om de omvang van het probleem accuraat in kaart te brengen. Dat staat de ontwikkeling van effectief beleid in de weg.

Wat betekent dit resultaat?

Vrouwenorganisaties in Mozambique hebben de overheid gesteund bij het ontwikkelen van maatregelen om kindhuwelijken te voorkomen en discriminatoire bepalingen uit het familierecht te verwijderen. In Afghanistan, Ghana, Myanmar, Pakistan en Rwanda zijn vrouwenrechtenorganisaties bezig met bewustmaking, dienstverlening en lobby voor effectieve wetgeving. In Bolivia hebben maatschappelijke organisaties ervoor gezorgd dat gendergerelateerd geweld strafbaar werd gesteld. In het kader van een project in de Democratische Republiek Congo is een inheemse groep gesteund bij de formele registratie van huwelijken, hetgeen bijgedragen heeft aan verbetering van de positie van vrouwen. Met steun van onder andere Nederland leidt UN Women een wereldwijd programma gericht op het verbeteren van de beschikbaarheid en kwaliteit van gegevens over geweld tegen vrouwen.

Vrouwen oefenen macht en leiderschap uit

Gendergelijkheid houdt ook in dat vrouwen deelnemen aan het leiden van onze wereld. Zonder effectieve deelname van vrouwen aan de besluitvorming over internationale, nationale en lokale aangelegenheden zullen hun behoeften en belangen en die van toekomstige generaties niet de vereiste aandacht krijgen, noch zullen vrouwen en meisjes een eerlijk aandeel hebben in de welvaart.

Aantal maatschappelijke organisaties waarvan de competenties en capaciteit voor effectieve actie zijn versterkt

Vrouwen krijgen leiderschapstraining in Ghana

Maatschappelijke organisaties

2016

Wat betekent deze indicator?

Vrouwen die een plaats in de politiek ambiëren moeten – zeker als hun campagne over vrouwenrechten gaat – rekening houden met weerstand, vrouwenhaat, bedreigingen en zelfs fysiek geweld. Vaak moeten ze het stellen zonder steun van gevestigde politieke partijen. Maatschappelijke organisaties zijn daarom onmisbaar: zij bieden vrouwelijke kandidaten en politici naast vaardigheidstraining en een achterban ook een omgeving voor opbouwende kritiek, hetgeen hun politieke effectiviteit ten goede komt. Er is weinig bekend over het aantal vrouwen in de lokale politiek en in leidinggevende posities. UN Women is begonnen dit in kaart te brengen.

Wat betekent dit resultaat?

In totaal zijn er 75 maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor de representatie van vrouwen in de lokale politiek door Nederland gesteund. Kandidaten zijn getraind in communicatieve vaardigheden en campagne strategieën, met positieve resultaten in acht landen in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Als gevolg daarvan is het aantal vrouwelijke kandidaten én het aantal gekozen vrouwen gestegen.

Betere randvoorwaarden voor vrouwen op invloedrijke posities

Een vrouw voert het woord tijdens een dorpsbijeenkomst in Rajasthan.

Wat betekent deze indicator?

Om de voortgang te controleren houdt Nederland de wijzigingen bij die nodig zijn om vrouwen te laten deelnemen aan politieke processen en op gelijke voet met mannen de strijd om het leiderschap aan te gaan. Tijdens de rapportageperiode zijn er 44 van zulke wijzigingen waargenomen, zoals bijvoorbeeld aanpassing van de lokale kieswet en de invoer van quotasystemen. Dergelijke structurele maatregelen nemen belemmeringen voor vrouwen weg. De beschreven veranderingen aan de rechterkant zijn voor een deel te danken aan Nederlandse steun.

Wat betekent dit resultaat?

In Myanmar hebben vier maatschappelijke organisaties voor het eerst progressieve vrouwelijke volksvertegenwoordigers betrokken bij discussies over de verantwoordelijkheid van de staat met betrekking tot vrouwenrechten. In Oost-Timor nam het aantal vrouwelijke kandidaten bij lokale verkiezingen met een factor twintig toe, dankzij veranderingen aan de lokale kieswet. In Bangladesh werden vrouwelijke leiders van elf inheemse groepen samen met lokale politici en journalisten voorgelicht over bestuursystemen, waardoor zij met meer kennis en zelfvertrouwen konden deelnemen aan politieke besluitvorming. In Zambia versloeg een vierentwintigjarige vrouw dertien mannelijke tegenstanders bij raadsverkiezingen. Dankzij technische ondersteuning van UN Women zijn in 61 landen juridische hervormingen ten bate van vrouwenrechten doorgevoerd.

Vrouwen worden economische actoren

Vrouwen leveren een grote bijdrage aan de wereldeconomie, maar in vergelijking met mannen hebben zij een achterstand wat betreft loon, baan zekerheid, carrièremogelijkheden, toegang tot onderwijs, technologie, kapitaal en – niet in de laatste plaats – de aanzienlijke belasting met onbetaalde zorgarbeid. Dat geldt met name voor vrouwen op het platteland, die onevenredig veel tijd kwijt zijn aan het halen van water of brandhout en het (voor)bereiden van voedsel.

Aantal maatschappelijke organisaties waarvan de competenties en capaciteit voor effectieve actie zijn versterkt

Maatschappelijke organisaties

2016

68

Wat betekent deze indicator?

Maatschappelijke organisaties zetten zich in voor gelijke economische kansen voor vrouwen. Dat doen ze door te pleiten voor betere werkomstandigheden en toegang tot markten, door technologie en krediet te faciliteren en de vorming van verenigingen en coöperaties te steunen. Verbetering van de economische positie van vrouwen is voor een groot deel ook afhankelijk van de bewustwording van de ongelijke verdeling van onbetaalde zorgarbeid bij huishoudens en gemeenschappen.

Wat betekent dit resultaat?

68 maatschappelijke organisaties werken met Nederlandse steun op lokaal niveau aan het verbeteren van de economische positie van vrouwen. Behalve technische steun geven zij vrouwen ook voorlichting over hun rechten en helpen ze hen bij het verkrijgen van markttoegang, training of krediet. Andere maatschappelijke organisaties werken samen met werkgevers uit de particuliere sector om de werkomstandigheden voor vrouwen te verbeteren, onder andere door ongewenste intimiteiten en geweld op de werkvloer te bestrijden.

Betere randvoorwaarden voor de verbetering van de economische positie van vrouwen

Sapverkoopster in Accra (Ghana)

Vrouwelijke boeren ondersteund door FLOW

2016

20.000

Wat betekent deze indicator?

De betrokkenheid van lokale overheden, publieke en private dienstverleners en van werkgevers is essentieel voor het scheppen van een omgeving waarin vrouwen een fatsoenlijk inkomen kunnen verdienen en hun economische potentieel kunnen waarmaken. Door middel van belangenbehartiging, training en samenwerkingsovereenkomsten helpen maatschappelijke organisaties obstakels weg te nemen en de structurele veranderingen te realiseren die nodig zijn om vrouwen toegang te geven tot een evenredig deel van de beschikbare middelen en diensten.

Wat betekent dit resultaat?

Funding Leadership and Opportunities for Women (FLOW), het grootste Nederlandse programma voor vrouwenrechten en gendergelijkheid, is op 1 januari 2016 gelanceerd. **FLOW** is begonnen met het verbeteren van de economische positie van ongeveer 25.000 vrouwen in meer dan tien verschillende landen in Azië en Afrika. In Vietnam steunt het programma 5.000 vrouwelijke rijstboeren bij het verbeteren van de teelttechniek. In Bangladesh, Pakistan, Ghana en Rwanda heeft FLOW zo'n 20.000 vrouwelijke boeren ondersteund om groepen te vormen. Het programma ondersteunt hen bij het verkrijgen van landeigendomsdocumenten, bij het opzetten van marktverenigingen of de uitoefening van leiderschapstaken in de lokale gemeenschap. In samenwerking met de lokale overheid wordt gewerkt aan maatregelen die de last van onbetaalde zorgarbeid voor vrouwen helpen verlichten.

Vrouwen zijn op zinvolle wijze betrokken bij het voorkomen en oplossen van conflict en de vormgeving van een vreedzame samenleving

Vredesonderhandelingen waarvan vrouwen zijn uitgesloten zullen, geen duurzame en volledige vrede opleveren. De vitale rol die vrouwen spelen in conflictsituaties wordt vaak niet erkend en ondergewaardeerd. Beter dan wie dan ook weten vrouwen dat een conflict gemeenschappen berooft van het weefsel dat hen bijeenhoudt. Nederland geeft actieve ondersteuning aan de VN Veiligheidsraad Resolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid. Die resolutie is gericht op het voorkomen van seksueel geweld tijdens een conflict - zowel door strijdende partijen als door vredeshandhavers - en het betrekken van vrouwen bij vredesonderhandelingen en wederopbouw.

Aantal maatschappelijke organisaties waarvan de competenties en capaciteit voor effectieve actie zijn versterkt

Nabeela leest uit de Koran bij de opening van een leiderschapskursus voor Jemenitische vrouwen.

Wat betekent deze indicator?

De deelname van vrouwen aan vredesonderhandelingen en aan processen die bepalend zijn voor de toekomst van een samenleving die getroffen is door conflict, levert een eerlijker en inclusiever resultaat op. Door maatschappelijke organisaties te steunen, helpt Nederland hen bij hun lokale vredeswerk en bevordert hun deelname aan formele vredesonderhandelingen. Uit rapporten blijkt dat vrouwen in staat zijn om contact te maken met vertegenwoordigers van uiteenlopende politieke of religieuze groeperingen en etnische groepen, en dat zij bereid zijn om compromissen te sluiten in het belang van de vrede.

Wat betekent dit resultaat?

Samen met UN Women ondersteunt Nederland het werk van het Yemeni Women's Pact door het faciliteren van dialoog en gesprekken met de speciale gezant van de secretaris-generaal van de VN voor Jemen.

Door samen te werken, vormen maatschappelijke organisaties in Afghanistan en Irak sterkere platforms die zich inzetten voor inclusieve en duurzame vrede. In 2016 lanceerde Nederland het derde nationale actieplan voor de uitvoering van VN Veiligheidsraad Resolutie 1325. Dit plan is een uiting van het gezamenlijke streven van de overheid, het maatschappelijk middenveld en de academische wereld om de uitvoering van deze resolutie te versnellen.

Verbeterde randvoorwaarden voor zinvolle deelname van vrouwen aan conflictoplossing en aan de vormgeving van de toekomstige samenleving

Vredeshandhaver in de Democratische Republiek Congo

Wat betekent deze indicator?

Vrouwenrechten maken integraal onderdeel uit van een inclusieve en duurzame vrede. Om deze rechten te waarborgen moeten ze worden opgenomen in de grondwet en grondslag vormen voor het beleid met betrekking tot veiligheid en justitie, gezondheidszorg en onderwijs. Dit vergt mogelijk aanzienlijke investeringen in de werving en training van personeel. Nederland draagt bij aan verbetering van de randvoorwaarden voor inclusieve vrede en veiligheid. De erkenning van de rol van vrouwen in vredesprocessen en wederopbouw neemt toe, maar slechts zeer langzaam. Elke structurele maatregel is een stap in de goede richting.

Wat betekent dit resultaat?

In Afghanistan leverde Nederland een bijdrage aan de aanzienlijke toename van het aantal vrouwen bij de politie, tegelijk met de verbetering van arbeidsomstandigheden, zoals studiebeurzen, afzonderlijke wc-ruimtes en een klachtenregeling. De aanwezigheid van vrouwen maakt het voor slachtoffers van (seksueel) geweld gemakkelijker om aangifte te doen. In een trainingsprogramma hebben 140 militaire en civiele vredeshandhavers geleerd om seksueel geweld te herkennen, het te helpen voorkomen en hulp te bieden aan de slachtoffers. Daarnaast heeft Nederland senior genderexperts gedetacheerd bij de VN vredesmissies in de DRC en Mali.

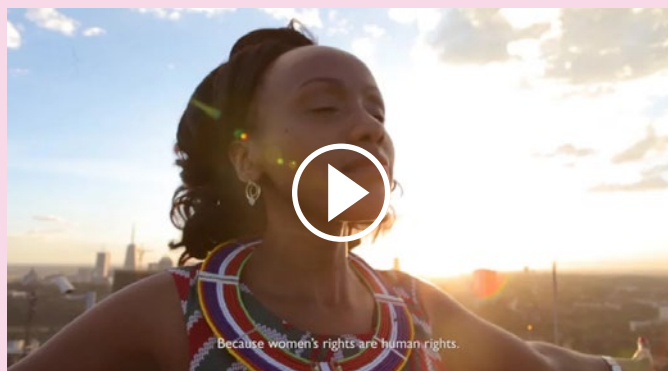
"Waar normen en waarden de pogingen van vrouwen om iets van hun leven te maken in de weg staan, verander ze!"

- Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Lilianne Ploumen tijdens het UNCTAD XIV-congres en het World Investment Forum op 21 juli 2016

Uitgelicht project

Funding Leadership and Opportunities for Women (FLOW)

De tweede editie van Funding Leadership and Opportunities for Women (FLOW) is begin 2016 gelanceerd. De negen subsidieontvangers gebruikten het eerste jaar om hun lokale partners te steunen bij het leggen van de basis voor substantiële verbeteringen in de komende jaren. De eerste resultaten worden al zichtbaar.

Aanvullende bronnen

- [@NLWomensRights](#)
- [Facebook SRGR-ambassadeur Lambert Grijns](#)
- [She Decides](#)